

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๗/ว ๒๖๕๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การยกเลิกสำเนาเอกสาร (สำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๕/ว ๔๔๒๙ จำนวน ๑ ชุด
ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๑
๒. แนวทางปฏิบัติในการพิจารณายกเลิกสำเนาเอกสารกระบวนงานของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทยว่า ในการประชุม คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ส่วนราชการเร่งรัด การยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสารจากประชาชน ให้เห็นผลสำเร็จภายในระยะเวลา ๖ เดือน พร้อมทั้งเห็นชอบ ให้มีการปิดหมดพิกัดตำแหน่งสถานที่ราชการที่ดำเนินการยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสารตามโครงการ การประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ (Citizen Feedback) และโครงการยกเลิกสำเนาเอกสาร (No Copy) และปฏิบัติตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ ข้อที่ ๑๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายสำคัญของ รัฐบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่อนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดทะเบียน รับจดทะเบียน หรือรับแจ้งนั้น ตามแนวทางปฏิบัติในการพิจารณายกเลิกสำเนาเอกสารกระบวนงานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ดำเนินการยกเลิกการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนา บัตรประจำตัวประชาชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวและห้ามมิให้ เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร

๒. สำหรับกระบวนงานบริการประชาชนที่มีการอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดทะเบียน รับจดทะเบียน หรือรับแจ้งนอกเหนือจากกระบวนงานตามข้อ ๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณายกเลิกการขอสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน กรณีจำเป็นต้องใช้สำเนา ทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสาร ดังกล่าวและห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร

/๓. ให้องค์กร...

๓. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบงานบริการประชาชนในภารกิจของกรมการปกครอง ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙/ว ๒๘๗๖ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ โดยเคร่งครัดต่อไป

ทั้งนี้ ขอให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนา ยันตรโกวิท)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
ส่วนส่งเสริมการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๒๓๑๒ โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๖๙๕๖
ผู้ประสานงาน นายไพศาล พันธุ์ระ ๐๘๔-๓๙๙๔๒๖๓

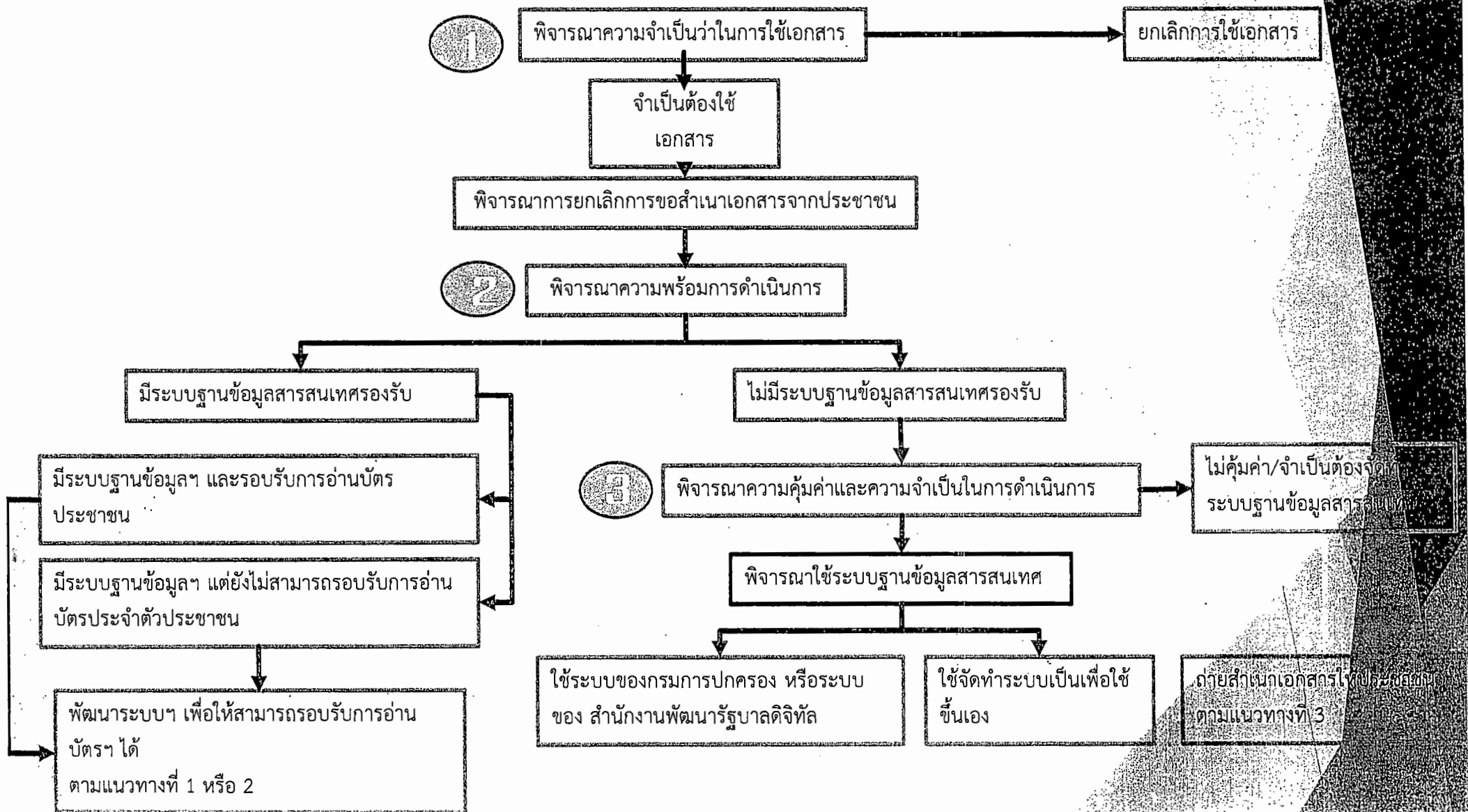
แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาเลือกสำเนาเอกสาร
กระบวนการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ชื่อกระบวนการ	แนวทางปฏิบัติ	หมายเหตุ
<ul style="list-style-type: none"> - การขอรับสงเคราะห์ผู้ป่วยเอดส์ - การลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพความพิการ - การลงทะเบียนและยื่น คำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 	<p>ยกเลิกการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าว และห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร</p>	<p>ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘</p> <p>ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพความพิการให้คนพิการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๓ และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑</p>
<ul style="list-style-type: none"> - การรับนักเรียนเข้าเรียนก่อนประถมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - การรับนักเรียนเข้าเรียนประถมศึกษาปีที่ ๑ ในสถานศึกษาสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - การรับนักเรียนเข้าเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในสถานศึกษาสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - การรับนักเรียนเข้าเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในสถานศึกษาสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 	<p>ยกเลิกการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าว และห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร</p>	<p>ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้านักเรียนในสถานศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘</p>
<p><u>เกี่ยวกับบำเหน็จบำนาญ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การขอรับบำเหน็จตกทอด (กรณีลูกจ้างประจำผู้รับบำเหน็จรายเดือนหรือบำเหน็จพิเศษรายเดือนถึงแก่กรรม) 	<p>ยกเลิกการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าว และห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร</p>	<p>เก็บไว้เป็นหลักฐานประกอบการตรวจสอบเกี่ยวกับการขอรับบำเหน็จ</p>

ชื่อกระบวนการงาน	แนวทางปฏิบัติ	หมายเหตุ
<ul style="list-style-type: none"> - การขอรับบำเหน็จปกติ หรือ บำเหน็จรายเดือนของลูกจ้างประจำของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - การขอรับบำเหน็จปกติของทายาท (กรณีลูกจ้างประจำของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นถึงแก่กรรม) - การขอรับบำเหน็จพิเศษของ ทายาท (กรณีลูกจ้างประจำหรือ ลูกจ้างชั่วคราวของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นถึงแก่กรรมอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่) - การขอรับบำเหน็จพิเศษของ ลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราวของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น - การขอรับบำเหน็จพิเศษรายเดือนของลูกจ้างประจำของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 		
<p><u>เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การรับชำระภาษีป้าย - การรับชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน 	<p>ยกเลิกการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าว และห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร</p>	<p>เก็บไว้เป็นหลักฐานประกอบการตรวจสอบความถูกต้องในการชำระภาษีในภายหลัง</p>
<p><u>เกี่ยวกับภารกิจของ อบจ.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การรับชำระภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากน้ำมัน - การรับชำระภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากยาสูบ - การชำระค่าธรรมเนียมผู้พักในโรงแรม - การให้สัมปทานโดยการประมูลเงินอากรรังนกอีแอ่น 	<p>ยกเลิกการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าว และห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร</p>	<p>พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐</p>

ชื่อกระบวนการ	แนวทางปฏิบัติ	หมายเหตุ
- การโฆษณาด้วยการปิด ทีวี หรือ โปสเตอร์ประกาศ หรือใบปลิวในที่สาธารณะ	ยกเลิกการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าว และห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร	เก็บไว้เป็นหลักฐานใช้ในการตรวจสอบว่ามีการปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายหรือไม่

แนวทางการยกเลิกสำเนาเอกสาร (Zero copy) ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ..... ๒๑๑๘๒
วันที่ ๕๑ ส.ค. ๒๕๖๑
เวลา.....

ส่วนราชการ กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๕๒๕

ที่ มท ๐๓๐๙.๕/ค.๔๔๒๗๓

วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การยกเลิกสำเนาเอกสาร (สำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน)

เรียน หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม และหัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

ด้วยในการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ส่วนราชการเร่งรัดการยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสารจากประชาชน ให้เห็นผลสำเร็จภายในระยะเวลา ๖ เดือน พร้อมทั้งเห็นชอบให้มีการปิดหมดพิกัดตำแหน่งสถานที่ราชการที่ดำเนินการยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสาร ตามโครงการการประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ (Citizen Feedback) และโครงการยกเลิกสำเนาเอกสาร (No Copy)

กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนว่า เรื่องดังกล่าวเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ซึ่งจะครบกำหนดเวลาตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ จึงขอให้แจ้งหน่วยงานในสังกัดที่มีหน้าที่ อนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดทะเบียน หรือรับแจ้งนั้น ปฏิบัติตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ ข้อที่ ๑๗ และเพื่อให้เกิดการยกเลิกการขอสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนได้อย่างแท้จริง ขอส่งแนวทางการลดสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) และขอให้การดำเนินการปิดหมดพิกัดตำแหน่งสถานที่ราชการ ตามโครงการการยกเลิกสำเนาเอกสาร (No Copy) อย่างเคร่งครัด ให้แล้วเสร็จภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ รายละเอียดตามคู่มือการลงทะเบียนโครงการการยกเลิกสำเนาเอกสารราชการ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

 (นายฉัตรชัย พรหมเลิศ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ส.บ.ค.
เลขรับ..... ๒๐๐
วันที่ ๑๐ ส.ค. ๒๕๖๑
เวลา.....

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
เลขรับ..... ๑๗๖๖
วันที่ ๑๐ ส.ค. ๒๕๖๑
เวลา.....

แนวทางการลดสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ข้อ ๑๗ “ในกรณีที่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบใด กำหนดให้ผู้ขออนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอทะเบียนหรือจดแจ้ง หรือผู้แจ้ง ต้องใช้เอกสารราชการเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ให้เป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดแจ้ง หรือรับแจ้งนั้น ที่จะต้องดำเนินการให้หน่วยงานที่ออกเอกสารราชการนั้นส่งข้อมูล หรือสำเนาเอกสารดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจดังกล่าว ประสงค์ได้สำเนาเอกสารนั้นจากผู้ขออนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดแจ้ง หรือผู้แจ้ง ให้ผู้มีอำนาจนั้นเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวเอง เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ห้ามมิให้เรียกเก็บ ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากผู้ขออนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาตหรือผู้ยื่นขอจดทะเบียน หรือจดแจ้ง หรือผู้แจ้ง”

การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในการประชุม ได้เห็นชอบให้ส่วนราชการเร่งรัด การยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสารจากประชาชน ให้เริ่มเห็นผลสำเร็จภายในระยะเวลา ๖ เดือน พร้อมทั้ง เห็นชอบให้มีการปิดกั้นจัดเก็บพิกัดตำแหน่งของสถานที่ราชการทั่วประเทศ

เพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ และข้อสั่งการของ นายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง ได้กำหนดแนวทางการลดสำเนาทะเบียนบ้านและ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้ส่วนราชการเลือกวิธีปฏิบัติ ๓ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑

การเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร (Online)

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๕ วรรคสอง “หากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐมีความประสงค์จะเชื่อมโยง คอมพิวเตอร์เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ผู้อำนวยการทะเบียนกลางอาจอนุญาตให้ เชื่อมโยงได้เฉพาะข้อมูลที่เป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ปรากฏภายในทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด ทะเบียน คนตายหรือทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยเท่านั้น”

วรรคสาม “ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงใน ราชอาณาจักรคณะรัฐมนตรีจะอนุมัติให้ผู้ดำเนินการทะเบียนกลางยินยอมให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ เชื่อมโยงข้อมูลที่ปรากฏในทะเบียนอื่นนอกจากทะเบียนตามวรรคสองเฉพาะข้อมูลที่เป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ ตามที่รัฐมนตรีกำหนดก็ได้”

กรมการปกครองได้อนุญาตให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเชื่อมโยงฐานข้อมูลทะเบียนประวัติ ราษฎร มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ปัจจุบันมีส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐได้รับอนุญาตแล้ว ๑๗๐ หน่วยงาน โดยแบ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้เชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนราษฎร ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง จำนวน ๑๔๒ หน่วยงาน และหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้เชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน

ตามมาตรา ๑๕ วรรคสามด้วย จำนวน ๒๘ หน่วยงาน ส่วนราชการดังกล่าวสามารถนำข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรไปปรับใช้ในการบริการประชาชน เช่น การจัดทำคำร้องอิเล็กทรอนิกส์หรือการตรวจสอบข้อมูลบุคคล ลดการขอสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนจากผู้ขอใช้บริการ เช่น คำร้องขอมีบัตรประจำตัวประชาชน คำร้องขอหนังสือเดินทาง การขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการ ของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ระบบงานบริการประชาชน ของกรมที่ดิน เป็นต้น

แนวทางดังกล่าวเป็นการให้สิทธิเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร เฉพาะในส่วนที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือการบริการประชาชนเท่านั้น ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร

แนวทางที่ ๒

การใช้โปรแกรมสำหรับการอ่านบัตรประจำตัวประชาชน (smart card offline)

ตามประกาศกรมการปกครอง เรื่องหลักเกณฑ์การอนุญาตให้หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชนใช้โปรแกรมสำหรับการอ่านข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชน ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากกรมการปกครอง สามารถพัฒนาโปรแกรมเพื่อนำข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชนไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานตามภารกิจของตน เช่น การพัฒนาระบบคำร้องอิเล็กทรอนิกส์ หรือพิมพ์ข้อมูลรายการบุคคลจากโปรแกรมที่กรมการปกครองมอบให้ เพื่อใช้แทนสำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนแล้วแต่กรณี

ปัจจุบันกรมการปกครองอนุญาตให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐใช้งานแล้ว ๑๒๖ หน่วยงาน และอนุญาตให้หน่วยงานภาคเอกชน ๑๙๑ หน่วยงาน ทั้งนี้ กรมการปกครองได้แจกจ่ายเครื่องอ่านบัตรให้กับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐแล้ว ๑๐๒ หน่วยงาน จำนวน ๒๑๒,๓๕๐ เครื่อง เพื่อให้สามารถอ่านข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชน แทนการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

แนวทางที่ ๓

การทำสำเนาเอกสารทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตามแนวทางที่ ๑ หรือ ๒ ได้ ให้ส่วนราชการเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวเอง เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาตหรือผู้อื่นขอจดทะเบียน หรือจดทะเบียน หรือผู้แจ้ง เช่น การถ่ายสำเนาทะเบียนบ้าน และบัตรประจำตัวประชาชน เป็นต้น

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่
ส่วนบริหารและพัฒนาเทคโนโลยีการทะเบียน
สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๕๒๓-๕

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๘/ปคส๗๖

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม ๑๐๒๖๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง การเรียกหลักฐานเอกสารประกอบการขอรับบริการจากรัฐ

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ

ด้วยหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีคำสั่ง ที่ ๒๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ โดยในข้อ ๑๗ ของคำสั่งนี้บัญญัติว่า “ในกรณีที่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบใดกำหนดให้ผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นของจดทะเบียนหรือจดทะเบียน หรือผู้แจ้ง ต้องใช้เอกสารที่ทางราชการออกให้แก่ผู้นั้น เพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ให้เป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดทะเบียน หรือรับแจ้งนั้น ที่จะต้องดำเนินการให้หน่วยงานที่ออกเอกสารราชการเช่นว่านั้น ส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจดังกล่าวประสงค์ได้สำเนาเอกสารนั้นจากผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นของจดทะเบียน หรือจดทะเบียน หรือผู้แจ้ง ให้ผู้มีอำนาจนั้นเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวเอง เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาตหรือใบอนุญาตหรือผู้ยื่นของจดทะเบียนหรือจดทะเบียน หรือผู้แจ้ง” ความละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งข้อดังกล่าวมิได้เจาะจงเฉพาะงานที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจเท่านั้นแต่ครอบคลุมงานการให้บริการประชาชนทุกประเภทงานที่จะต้องมีการรับแจ้ง รับจดทะเบียน รับจดทะเบียน อนุมัติ อนุญาต หรือออกใบอนุญาตซึ่งหมายความรวมถึงใบสำคัญที่ออกตามกฎหมายและระเบียบต่างๆ ด้วย โดยมีเจตนารมณ์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการติดต่อขอรับบริการจากหน่วยงานของรัฐ ไม่ต้องมีภาระในการจัดเตรียมสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง คำขอ และการพิจารณาหรือดำเนินการของผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล ปลัดเมืองพัทยา นายทะเบียนท้องที่ นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น นายทะเบียนผู้รับแจ้ง ผู้ช่วยนายทะเบียน และตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่รับผิดชอบงานบริการประชาชนในภารกิจของกรมการปกครองในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น เป็นไปตามคำสั่งของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงขอให้ปลัดกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งกำชับผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดทะเบียน หรือรับแจ้งตามกฎหมาย กฎ และระเบียบต่างๆ ที่อยู่ภายใต้การปกครองบังคับบัญชาหรือการกำกับดูแล ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

/๑. การขอรับ...

๑. การขอรับบริการของประชาชน ห้ามมิให้เรียกสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนา ทะเบียนบ้าน และสำเนาเอกสารราชการอื่นเพื่อประกอบคำร้องหรือคำขอรับบริการในเรื่องต่างๆ โดยเด็ดขาด เว้นแต่เอกสารสำคัญที่จะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการหรือบันทึกรายการในเอกสารดังกล่าวภายหลังจาก ผู้มีอำนาจได้สั่งอนุมัติ อนุญาต รับผิดชอบ รับผิดชอบ หรือรับแจ้ง แล้วแต่กรณี เช่น การแจ้งเกิดหรือ แจ้งตาย ซึ่งนายทะเบียนจะต้องเพิ่มชื่อหรือจำหน่ายรายการบุคคลในสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน กรณี เช่นนี้ผู้ขอรับบริการดังกล่าวจะต้องนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมายื่นต่อนายทะเบียนด้วย เป็นต้น

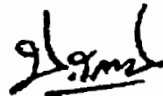
๒. กรณีที่จำเป็นต้องใช้เอกสารราชการอื่นที่ทางราชการออกให้ เพื่อการตรวจสอบหรือ สอบสวนประกอบคำร้องหรือคำขอรับบริการในเรื่องใด ถ้าเอกสารราชการดังกล่าวไม่สามารถตรวจหรือ คัดสำเนาจากระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานนั้น และผู้ขอรับบริการไม่ได้นำเอกสารมาแสดงเพื่อ ประกอบคำร้องหรือคำขอ ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายหรือระเบียบเกี่ยวกับเรื่องนั้นมีหน้าที่แจ้งหน่วยงาน ราชการที่เป็นผู้ออกเอกสารราชการดังกล่าวโดยเร็ว เพื่อให้จัดส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารราชการนั้นมา เพื่อใช้ประกอบคำร้องหรือคำขอโดยให้กำหนดระยะเวลาการส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารราชการไว้ใน หนังสือแจ้งหน่วยงานราชการนั้นให้ชัดเจนด้วยภายในระยะเวลาที่เหมาะสม เว้นแต่ผู้ขอรับบริการมีความ ประสงค์จะนำเอกสารราชการนั้นมาแสดงเพื่อประกอบคำร้องหรือคำขอด้วยตนเอง

๓. กรณีจำเป็นต้องคัดสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย รายการทะเบียนการเกิด รายการทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย รายการเปลี่ยน ชื่อตัว ชื่อสกุล รายการสมรสหรือหย่า และรายการทะเบียนอื่นที่บันทึกจัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์และ หน่วยงานราชการนั้นสามารถตรวจหรือคัดได้จากฐานข้อมูลของกรมการปกครอง ให้ผู้มีอำนาจตาม กฎหมายหรือระเบียบเกี่ยวกับเรื่องที่ประชาชนขอรับบริการนั้นเป็นผู้คัดหรือจัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าว ขึ้นเองเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการตามกฎหมายหรือระเบียบกำหนด และห้ามมิให้เรียกเก็บ ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการคัดหรือจัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวจากประชาชนโดยเด็ดขาด

๔. ขอให้กรุงเทพมหานครและจังหวัด ติดตามตรวจสอบและกำกับดูแลให้สำนักงานเขต อำเภอ เทศบาล เมืองพัทยา และหน่วยงานราชการในสังกัดถือปฏิบัติตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความ สงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ และแนวทางปฏิบัติที่กำหนดตามหนังสือนี้โดยเคร่งครัด มิให้เกิดการปฏิบัติที่ ผิดฝืนคำสั่งดังกล่าวหรือถ่วงเวลาในการบริการประชาชนให้ล่าช้าออกไปเป็นอันขาด

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประจักษ์ รัตนเสนีย์)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร ๐๒ ๕๐๖๕๒๕๖